

Hipokrat je uvedel znanstven način opazovanja, razlage in zdravljenja bolezni

Zdravi narava, ne bogovi

Hipokrat, oče zahodne medicine, je bil sprva oče antične medicine. Ta je nato postala temelj sodobne zahodne medicine. Generacija starih Grkov, ki je postavila temelje naši zahodni civilizaciji, je pometla z vraževernim izročilom in svet opredelila izkustveno. In prav to je tudi bistvo Hipokratove medicinske revolucije, ki je svečenika-zdravilca pretvorila v zdravnika v današnjem pomenu besede. Njegova znamenita zdravniška prisega pa je veljavna še danes, torej po skoraj dva tisoč petsto letih!

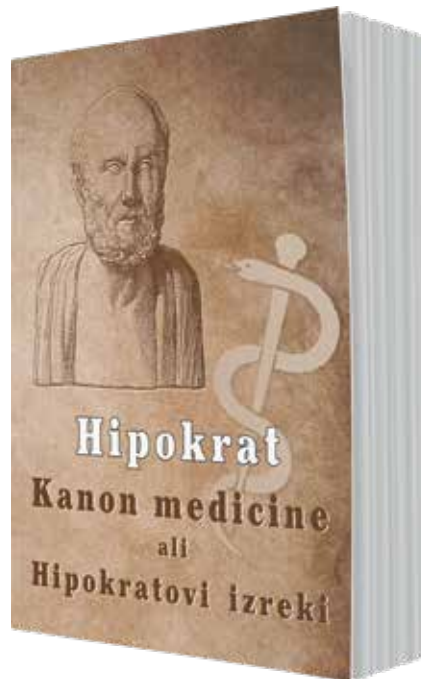
Njegova zdravniška šola ni samo povezala in povzela vsa praktična znanja vseh tedanjih svečeniških zdravilskih šol in pri tem zavrnila njihovo vraževerje, temveč je bil Hipokrat tudi prvi, ki je učil, da zdravi narava, ne pa bogovi! Kot vsa tedanja klasična filozofija je Hipokrat iz metafizičnih globin in nebeških višav pozornost povrnil na tukaj in zdaj in torej na opazovanje bolnika in bolezni ter v ta namen tudi prvi uvedel ambulantno zdravljenje, hospitalizacijo, kliniko, diagnozo ali prepoznavanje bolezni in njen konkretni opis ali anamnezo. V številnih spisih je prvi poimenoval in opisal veliko bolezni in zanje tudi predpisal različna zdravljenja.

Hipokrat se je leta 460 pred našim štejetjem rodil v svečeniško družino zdravilcev, ki je izvirala neposredno od Apolonovega sina Asklepija, ki je bil bog zdravilstva še v Hipokratovem času. Zdravilci so bili tudi njegov prapraded, praded, ded, oče in brata. Hipokrat je dobesedno odraščal v zdravilskem svetišču na otoku Kos. Tu je bil obenem tudi sedež znamenite zdravilske šole. Kot deček se je

Hipokrat je prvi uvedel ambulantno zdravljenje, hospitalizacijo, kliniko, diagnozo in anamnezo.

nekaj let šolal tudi v knidskem svetišču na najstarejši grški zdravilski šoli, ustanovljeni leta 700 pred našim štejetjem. Temeljila je na učenju egipčanske medicine. Študiral je tudi filozofijo in govorništvo pri Gordiju, utemeljitelju antične retorike.

Na svojih dolgoletnih potovanjih po Bližnjem vzhodu in Mali Aziji je spoznal tudi učenja številnih drugih zdravilskih šol in njihove postopke zdravljenja.

Od Hipokratovega Kanona medicine so edinole Biblijo prevedli v več mrtvih in živih jezikov. Slovenska izdaja je na voljo na Misteriji.si ali 051/307 777.

Nazadnje je bival v Larisi v Tesaliji, kjer je leta 377 pred našim štejetjem v visoki starosti triinosemdesetih let umrl. V svojem dolgem in plodnem življenju zdravnika je pisal mojstrska dela, enakovredna delom njegovih sodobnikov, na primer kiparjev Praksitela in Fidije, filozofov Sokrata in Platona, dramatikov Ajshila, Sofokla in drugih.

POUDAREK NA NARAVNEM

Njegov velik pisateljski opus je celovit povzetek in pregled vse dotedanje zdravilske veščine, ki pa je zaradi Hipokratovega novega zornega kota, po katerem je poudarek na naravnem in ne več na nadnaravnem, revolucionaren, saj temelji na zdravnikovi zdravi pameti in njeni uporabi. S tem je dotedanjo svečeniško zdravilsko veščino pretvoril v medicinsko vedo ali znanost. In to še preden je Aristotel s svojim pisanjem in filozofijo znanost sploh ustanovil in opredelil. Pri tem se je Hipokrat naslanjal na filozofijo atomista Demokrita in očeta dialektike Heraklita Efeškega, ki sta učila:

»Vse je božansko in vse je človeško.«

»Vse je eno in eno je vse.«

»Vse je podobno in vse je različno.«

»Načela, ki vladajo telesu, so enaka tistim, ki vladajo vesolju.«

»Nič ne nastane že popolno in nič ne nastane, kar ni že prej obstajalo.«

»Življenje je tako tukaj kot tam, in če življenje obstaja, smrt ni mogoča, razen v primeru, ko to ne bi nasprotovalo celoti stvari.«

»Roditi se in umreti je eno in isto, mešati se in razločevati je eno in isto, rasti in propadati je eno in isto.«

Filozofija, ki je tedaj nadomestila vero, je bila pravzaprav tudi prva znanost, nato pa je postala temelj vseh posebnih znanstvenih ved. In Hipokrat je prvi ločil zdravniško umetnost od verstva in magije, njegova misel in čas sta se uprla velikemu vraževerju tedanje zdravilske prakse, podobno kot se je tudi Sokrat uprl tedaj prevladujoči spekulativni oziroma abstraktni filozofiji zgodnjih starogrških mislecev, ki jim pravimo predsokratiki, in je za spoznanje najvišjega postulata znanosti razglasil teoretično misel oziroma konkretno znanje.

OPAZOVANJE BOLNIKA

Hipokratova medicina je prva temeljila na zdravnikovem opazovanju bolnika in njegovih izkušnjah ter je bila zato izrazito klinična in individualistična. Hipokrat je bil namreč prvi, ki je za pravilno diagnozo in uspešno zdravljenje kot sistematsko in logično predlogo uporabil postopek nenehnega opazovanja bolnika in kritičnega ocenjevanja bolezenskih simptomov.

»Ko bodo ljudje govorili o reinkarnaciji in karmi s tako samoumevnostjo, kot samoumevno govorijo o tem, da se Zemlja vrti okoli Sonca, se bo svet spremenil.«

Tako dr. Rudolf Steiner. In tu so njegova predavanja o reinkarnaciji in karmi!

- 215 strani
- broširana izdaja
- zaščitni ovitek
- cena s poštnino: 30 eur

tel. 031 577 942
www.zalozba-ajda-vrzenec.si

Svojo medicinsko prakso je utemeljil na opazovanju in preiskovanju človeškega telesa. Verjel je, da ima vsaka bolezen naravno in racionalno razlago. Obenem je tudi verjel, da je treba bolnika zdraviti v celoti, ne pa samo njegove posamezne dele telesa, na kar je sodobna medicina žal pozabila. Zelo natančno je opisoval bolezenske simptome in je kot prvi pravilno opisal simptome pljučnice in mladostniške božjasti.

Zagovarjal je naravno zdravljenje, ki vključuje **počitek, dobro dieto, svež zrak in čistočo**. Bil je tudi prvi zdravnik, ki je verjel, da misli, zamisli in čustva izvirajo iz možganov, ne pa iz srca, kot so tedaj mislili.

Tudi za današnje klinične in etične temelje medicinske prakse lahko rečemo, da izvirajo iz njegovega učenja in da zato povsem upravičeno velja tudi za očeta sodobne medicine. Prispeval je več še danes pomembnih medicinskih izrazov: simptom, diagnoza, terapija, travma in sepsa, obenem pa je opisal številne bolezni, ne da bi se oziral na vraževerje. Imena, ki jim jih je podelil, pa zdravniki uporabljajo še dandanes: diabetes, gastritis, tifus, enteritis, artritis, rak, koma, paraliza, manija, panika, histerija, epilepsija ...

Božjast (epilepsija) je v Hipokratovem času veljala za božansko bolezen, kar je Hipokrat drzno ovrigel:

»Božjast ni nič bolj božanska kot katera koli druga bolezen. Ljudje imenujejo božansko tisto, česar ne morejo razumeti. Vendar pa če bi razglasili vse stvari, ki jih ne razumemo, za božanske, potem bi bilo teh nešteto.«

POMOČ NARAVI

Pri zdravljenju je Hipokrat uporabljal zeli in njihove mešanice, napitke in obloge, a tudi di-

HIPOKRATOVIZREKI

- »Zdravnik zdravi, narava ozdravi.«
- »Kamor teži narava, tja moramo tudi sami težiti.«
- »Vsi vzroki bolezni so naravni.«
- »Narava je zdravnik bolezni.«
- »Narava naredi vse sama in za to ne potrebuje navodil ali znanja.«
- »Najpomembnejše je, da ne škodimo.«
- »Nasprotno zdravi nasprotno.«

etične in higienske postopke, kakor so puščanje krvi, klistir, pospešeno odvajanje urina, bljuvanje in znojenje; z vsem tem je namreč poskušal pomagati naravi, da obnovi porušeno ubranost sokov v bolnem človeškem telesu. Pri zdravljenju ran je uporabljal kirurgijo in obveze (*mitra Hippocratis*), pri prelomih in izpahih je uporabljal deščice in posebne naprave, kakršna je Hipokratov stol.

Hipokratova največja zasluga je, da je v medicinsko znanost uvedel znanstveni način opazovanja, razlage in zdravljenja bolezni, zaradi česar je še v svojem življenju dosegel veliko slavo, ki se je s časom spremenila v legendo. Slavni sistematik znanosti Aristotel ga je zato poimenoval veliki, Klavdij Galen (129–199), eden najplodnejših piscev s področja zdravniške umetnosti, ga je poimenoval božanski, v tretjem stoletju našega časa so ga oklicali za očeta medicine, dandanes pa velja za očeta sodobne medicine.

Hipokratu pripisujejo okrog šestdeset del, ki so jih že v tretjem stoletju našega časa zbrali v zbirki z naslovom *Corpus Hippocratum*, Hipokratov zbornik. Med vsemi njegovimi zbranimi spisi pa je nedvomno najbolj zaslovel *Kanon medicine* ali *Hipokratovi izreki*, ki je že od najstarejših časov prebujal spoštovanje, kakršnega je sicer prebujala zgolj še Biblija, ki so jo edino prevedli v več mrtvih in živih jezikov kot Hipokratov *Kanon*.

Peter Amalietti ❁